

Acum 66 de ani, efectele secetei au fost devastatoare. Iată ce scria presa vremii

de Radu Tuțiuianu

Gura lumii, bătrânii, jurnaliștii au comparat seceta de anul acesta cu uscăciunea din 1946. Acum 66 ani, România încă resimțea efectele războiului, alimentele, medicamentele și hainele se dădeau cu porția. Peste toate acestea s-a suprapus o secetă teribilă. Primii stropi de ploaie, după patru luni de arșiță, au devenit prima știre.

Speculă cu alimente

Cotidianul „Moldova liberă” își avea sediul pe strada Alexandru Lăpușeanu, de unde trimețea reporterii prin colbul Iașilor. Prin iunie - iulie 1946, efectele secetei încă nu se „arătau” în articolele ziarului de informație și reportaj. Specula cu legume, fructe, pește era subiectul preferat al ziaristilor care tratau problemele din agricultură: „Viața se ieftinește în piața Nicolina” suna un titlu de articol, din 7 iulie 1946, despre ofensiva contra speculei. „Intermediarii, așa ziișii engrosiștii au fost în lăturați. Toate carele țărănești au fost îndreptate spre piață, unde țaranilor li s-a dat concursul să își vândă singuri marfa”.

Tâlhari de provizii

Schimbările de regim politic ale vremii impuneau jurnaliștilor un ton propagandistic, de susținere a muncitorilor în fața negustorilor. În locul secetei altă pastose apăruse prin satele Moldovei, tâlharii care jefuiau proviziile țaranilor. Când un asemenea hoț era prins, de obicei, jandarmii îl împușcau pe loc: „Caragea, spaima satelor moldovene, împușcat în luptă cu jandarmii - șapte crime și o sută de jafuri într-o carieră de tâlhar”, articol despre lotrul Caragea care „se trăgea dintr-o familie de oameni înstăriți și era absolut al școlii normale de învățători”.

Propaganda meteo

La începutul lui iulie, a căzut o ploaie scurtă, tratată de ziaristii vremii în spirit propagandistic: „Situația agricolă din județul nostru a fost remediată. Astfel, datorită ploii cu caracter general care a fost înregistrată în cursul zilei de 9 iulie întreaga recoltă a plantelor prășitoare, ce până acum se resimțeau de pe urma secetei, a fost integral salvată”. Și apoi, subit, apar articole despre problema pâinii, a uleiului, recolta păioaselor compromisă, producția scăzută de porumb.

Subiect de serviciu

Editorialul „Nu plouă”, din 13 august 1946, prevedea ce-i mai rău pentru toamna și iarna ce vin „o problemă alimentară îngrijorătoare de dificilă”, se vorbește despre „cel de-al doilea an în care recolta păioaselor a fost compromisă, iar producția plantelor prășitoare e mai mult decât probabil că va suferi pierderi considerabile”, și se înțeapă la „solidarizare națională pentru ajutorarea județelor

„Suntem la aman! MOR OAMENII”

deficitare”. Redactorul-șef de atunci își punea indignat o problemă actuală: „Nu e permis ca în era performanțelor tehnice pe care o trăim de la 1920 încoace, țara noastră să suporte și să sufere din greu doi ani la rând consecințele dezastruoase ale secetei”. Iar vnoații de serviciu pentru efectele secetei erau țărăniștii și partidele istorice. „În frunte cu Maniu se mulțumesc să strângă din umeri și să spună simplu „nu plouă”, ei ne-au guvernat până mai ieri au avut în mână cheia viitorului agriculturii”.

Îngrijorare publică

Sosesc scrisori la redacție și lumea întreabă de ce lipsește pâinea din magazine. Redactorii răspund: „Județul Iași ca și toate județele din Moldova care din cauza secetei din vara aceasta și-au pierdut recolta de grâu, este nevoit să-și aducă cota de grâu din alte regiuni. Există grâu suficient pentru ca să ni se asigure rația de pâine până la recolta viitoare. Cetățenii ieșeni sunt rugați să aibă încredere în organele responsabile de aprovizionarea orașului. Dacă studiem situația agricolă a întregii țări constatăm că 26 județe din cele 58 județe ale țării sunt amenințate a nu avea nici strictul necesar pentru hrana oamenilor și a vitelor”. Țăranii din județele cu recoltă abundentă erau încurajați „să dea dovadă de un înalt spirit de solidaritate și patriotism”, să nu își vândă recoltele speculanților, ci statului care le trimitea mai departe la nevoiași. Guvernul dr. Petru Groza a organizat transporturi de alimente către Iașul ce primea în august, „250 vagoane cu porumb din de-

„Foamea merge la Focșani”, scria cu creta pe un vagon de tren, semn că oamenii se mișcau permanent în căutarea hranei

pozitele din Iugoslavia ale Armatei Roșii”. Tot atunci, pe căldură, apa de la robinet a fost contaminată: „ultimul buletin de analiză arată că toată apa de băut dela toate sursele este nepotabilă”.

Dormiți liniștiți

Guvernul transmitea mesaje că „va avea toată grija pentru a scoate țărănimia moldoveană din impasul din ultimii doi ani”, însă primii reporteri ajung la fața locului și scriu despre dezastrul de la țară. „Un sătean puse mâna la ochi și privi în zare. Ia te uită, mata, cât cuprinzi cu ochii și până hăt departe n-a căzut strop de ploaie, seceta ne-a lovit mai abitir ca altădată. Dar ne mângăiem la

gândul că la cârma țării sunt oameni care nu ne vor lăsa fără ajutor”, scria în ziarul local ce anunța că Guvernul a mai făcut comenzi de 1.500 vagoane cu porumb, adus din Uniunea Sovietică, din Ungaria și Statele Unite, pentru a culmina cu știrea că „vom importa 100.000 vagoane cu porumb din Ungaria, URSS și Argentina”.

Bolnavi de căldură

Toate spitalele din Moldova au fost repuse în funcțiune împreună cu rețeaua sanitară din mediul rural, s-au creat noi posturi de medici de circumscripție rurală, surori de ocrotire. Ministerul Sănătății anunța că acordă gratuitate pentru spitalizare bolnavilor con-

Fierbeau arici

În satul Dancaș de lângă Iași, bătrânele își amintesc de anii secetoși, 1945-1947. „Nici atunci nu ploaia și au scos moaștele cuvioasei Parascheva, le-au purtat până la Prut. Foamețe mare a fost, rușii au venit și ne dădeau colete cu hrană, era jale. Săpa lumea după rădăcini de buruiună, de lobadă porcasă-că, să facă ceai la copii. Fer-ească Dumnezeu ce era. Grâul nu crescuse, nu-l puteam lua nici cu secera. Ziceai că ia foc pământul. Oamenii mâncau făina de ovăz îngroșată cu urzică. Fierbeam arici să îi mâncăm, așa ne era de foame”.

tagioși. Un avion cu medicamente a sosit la Iași pentru a contracara starea înaintată a epidemiilor de febră tifoidă. Autoritățile au distribuit populației din Moldova, 150.000 tablete chinină, 150 kg caramele vitaminizate, 1.500 bucăți săpun, cearșafuri. O caravană sanitară organizată de Federația Femeilor Democratice din România, formată din trei camioane, a împărțit medicamente, îmbrăcăminte, alimente, acordând și asistență medicală.

Cu gândul la Bikini

Reportajele de la talpa țării surprindeau catastrofa. „Suntem la aman! Mor oamenii de boli și mizerie căci au secat fântânile. N-avem nici buruieni de pus în bors! Foamea și goliciunea îs dușmanii noștri. Imașul e uscat iască și vitele n-au ce paște”, spunea moș Costache Stavarat din Popricani, iar reporterul continua: „în sat băntuie febra recurentă și sub-alimentația rărește rândurile”. La oraș, lumea suporta mai bine efectele vipiei și sub umbrele, la beărie, discuta despre cauzele căldurii: „am auzit mai deunăzi vorbindu-se în piața Păcurari că din cauza experiențelor cu bomba atomică de la Bikini atmosfera a fost complet perturbată și că în consecință s-au legat ploile”. După o întregă vară fără strop de ploaie, pe 5 septembrie a fost publicată cu litere de-o șchioapă, știrea că au căzut ploi în toată țara.

Un tip de avion Iliușin IIL-12

Pe drumurile secetei cu caravana sanitară

Delegații Federației Democratice a Femeilor printre țărani. Alinarea suferințelor celor obidiți. Finul Federației

De ce să spunem că... Într-o zi... Într-o zi... Într-o zi...

Astăzi se distribuie pâine albă

S-au achiziționat alto stocuri de grâu pentru țărani

D. Eduard Lăzărescu, primar Municipal Iași, a avut ieri o convorbire telefonică din Capitală cu dr. Gh. Săvescu, secretar general al Primăriei.

În vara lui '46, seceta era subiect de prima pagină

PE URMELE SECETEI

Suntem la aman. Nu-l cunosc pi don Prefect!

Un reportaj de I. ISTRATI

după ce teșim din târșnorul... prefect Bordenau care nu... Si-i deo Domneicu sana...

62 vagoane cu materiale de construcție combustibil și îmbrăcăminte au sosit ieri în localitate pentru ajutorarea populației nevoiașe

Un reportaj de I. ISTRATI

62 vagoane cu materiale de construcție combustibil și îmbrăcăminte au sosit ieri în localitate pentru ajutorarea populației nevoiașe